

Grant Thornton

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Բնակարան երիտասարդներին»
վերաֆինանսավորում իրականացնող
վարկային կազմակերպություն փակ
բաժնետիրական ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2014թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրասր Թորնթոն ՓԸԸ

ԳԳ, ք. Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1

Ֆ. + 374 10 260 964

Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC

8/1 Vagharyan str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964

F + 374 10 260 961

www.grantthornton.am

«Բնակարան երիտասարդներին» վերաֆինանսավորում իրականացնող վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետիրոջը և խորհրդին.

Մեր կողմից իրականացվել է «Բնակարան երիտասարդներին» վերաֆինանսավորում իրականացնող վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ «Կազմակերպություն») կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Կազմակերպության ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մենք պատասխանատու ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտված կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է աուդիտը պլանավորել և անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների ռիսկերի առկայության վերաբերյալ աուդիտորական գնահատումներից: Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս՝ աուդիտորը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, այլ ոչ թե ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և դեկլարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք հանգզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են «Բնական երիտասարդներին» վերաֆինանսավորում իրականացնող վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության՝ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Գագիկ Գյուրոդայան
Տնօրեն-բաժնետեր

Վահագն Փայան
Աուդիտոր

Գրանք Թորնթոն ՓԲԸ
26 փետրվարի, 2015թ.
ք. Երևան

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	2,252,994	1,214,496
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		2,252,994	1,214,496
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(55)	(78)
Զուտ կոմիսիոն ծախսեր		(55)	(78)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	8	(72,885)	(61,443)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	15	(3,981)	(3,807)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	16	(2,250)	(1,643)
Այլ ծախսեր	9	(47,956)	(31,489)
Շահույթ մինչև հարկումը		2,125,867	1,116,036
Շահութահարկի գծով ծախս	10	(425,978)	(223,781)
Տարվա շահույթ		1,699,889	892,255
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
<i>Յողվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում</i>			
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս		(611,084)	-
Վերադասակարգվող հողվածներին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ		122,217	-
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		(488,867)	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		1,211,022	892,255

7-ից 36 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների
 բաղկացուցիչ մասը:

«Բնակարան երիտասարդներին» ՎԿԿ ՓԲԸ
 Ֆինանսական հաշվետվություններ
 31 դեկտեմբերի 2014թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

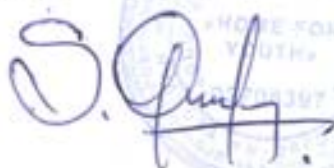
Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱՎՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11	864,456	961,058
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	12	23,160,102	9,563,209
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններին	13	12,545,979	8,865,681
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	14	5,527,177	-
Հիմնական միջոցներ	15	22,820	9,129
Ոչ նյութական ակտիվներ	16	15,470	16,595
Հետաձգված հարկային ակտիվ	10	54,322	-
Այլ ակտիվներ	17	5,541	5,913
Ընդամենը՝ ակտիվներ		42,195,867	19,421,585
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱՎԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		237,041	149,825
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	10	-	36,501
Այլ պարտավորություններ	18	5,479	3,401
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		242,520	189,727
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	19	39,353,949	17,843,482
Գլխավոր պահուստ		64,502	22,721
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերազմահատման պահուստ		(488,867)	-
Զբաղիչ շահույթ		3,023,763	1,365,655
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		41,953,347	19,231,858
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		42,195,867	19,421,585

Ֆինանսական հաշվետվությունները, ներկայացված 3-ից 36 էջերում, ստորագրվել են Կազմակերպության գործադիր տնօրենի և գլխավոր հաշվապահի կողմից 2015թ. փետրվարի 26-ին:

7-ից 36 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Տիգրան Միրզոյան
 Գործադիր տնօրեն

Քրիստինա Քարամյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Չափար ԳԳ դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների զնով վերագնա- հատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	11,853,575	7,816	-	488,305	12,349,696
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	5,989,907	-	-	-	5,989,907
Չատկացում պահուստին	-	14,905	-	(14,905)	-
Սեփականատերերի հետ զործարքներ	5,989,907	14,905	-	(14,905)	5,989,907
Տարվա շահույթ	-	-	-	892,255	892,255
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	892,255	892,255
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,843,482	22,721	-	1,385,655	19,231,858
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում (ծանր. 19)	21,510,467	-	-	-	21,510,467
Չատկացում պահուստին	-	41,781	-	(41,781)	-
Սեփականատերերի հետ զործարքներ	21,510,467	41,781	-	(41,781)	21,510,467
Տարվա շահույթ	-	-	-	1,699,889	1,699,889
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	-
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվանտակված զուտ վնաս	-	-	(611,084)	-	(611,084)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող քաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	122,217	-	122,217
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(488,867)	1,699,889	1,211,022
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	39,353,949	64,502	(488,867)	3,023,763	41,953,347

7-ից 36 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների
 բաղկացուցիչ մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Շահույթ մինչև հարկումը	2,125,867	1,116,036
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	6,231	5,450
Ստացվելիք տոկոսներ	(229,937)	(20,532)
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	1,902,161	1,100,954
<i>(Ավելացում)/Նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(13,516,464)	(5,074,561)
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններին	(3,669,051)	(2,026,282)
Այլ ակտիվներում	372	508
Ավելացում գործառնական պարտավորություններում	2,078	1,694
Ջուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	(15,280,904)	(5,997,687)
Վճարված շահութահարկ	(307,368)	(115,054)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(15,588,272)	(6,112,741)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի առք	(6,000,000)	-
Հիմնական միջոցների առք	(17,672)	(2,734)
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(1,125)	(4,693)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(6,018,797)	(7,427)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	21,510,467	5,989,907
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	21,510,467	5,989,907
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում	(96,602)	(130,261)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	961,058	1,091,319
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ. 11)	864,456	961,058

Լրացուցիչ տեղեկատվություն

Ստացված տոկոսներ	2,023,057	1,193,964
------------------	-----------	-----------

7-ից 36 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«Բնակարան երիտասարդներին» վերաֆինանսավորում իրականացնող վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) հիմնվել է 2010թ. փետրվարին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Կազմակերպությունը գրանցվել է 2010թ. փետրվարի 16-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) խորհրդի թիվ 20 Ա որոշմամբ, թիվ 95 գրանցման վկայականով:

Կազմակերպությունը ստեղծվել է «Երիտասարդ ընտանիքին՝ մատչելի բնակարան» պետական նպատակային ծրագրի շրջանակում, ծրագրի ներքո տրամադրված հիփոթեքային վարկերը վերաֆինանսավորելու նպատակով: Կազմակերպությունը վերաֆինանսավորում է ՀՀ-ում գործող բանկերի և այլ վարկային կազմակերպությունների կողմից տրամադրվող վարկերը:

Կազմակերպությունը իրականացնում է հետևյալ ծրագրերը.

- «Երիտասարդ ընտանիքին՝ մատչելի բնակարան»,
- «Մատչելի բնակարան՝ երիտասարդ գիտնականներին և ստեղծագործական միությունների անդամներին»,
- «Մատչելի բնակարան՝ երիտասարդ լրագրողներին, բժիշկներին, մանկավարժներին և սպորտսմեններին»,
- «Մատչելի բնակարան՝ երիտասարդ մասնագետներին»,
- «ՀՀ պետական կամ ՀՀ պետական հավատարմագրություն ունեցող բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների բակալավրիատի և մագիստրատուրայի ուսանողներին տրամադրվող ուսումնական վարկերի հատուկ վարկային ծրագիր»,
- «ՀՀ պաշտպանության նախարարության, ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայության, միջին, ավագ և ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության միջին, ավագ, գլխավոր սպայական անձնակազմին կենցաղային տեխնիկայի ձեռքբերմանն աջակցելու նպատակով մշակված հատուկ վարկային ծրագիր»:

Կազմակերպության գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Կազմակերպության իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Հանրապետության 22-13:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Կազմակերպության աշխատողների միջին թվաքանակը կազմել է 11 մարդ:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական

գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտող տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Հանրահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, գնաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Կազմակերպության վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Կազմակերպության ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Կազմակերպության ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Կազմակերպության տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

3.2 Դափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են անորոշիզացված կամ պատմական արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Կազմակերպության գործառնական արժույթը այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Կազմակերպությունը: Կազմակերպության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրանը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Կազմակերպության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Կազմակերպությունը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Կազմակերպության հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու

նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Չաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ
Ընթացիկ տարում Կազմակերպությունն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2014թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) և ՀՀՄՄԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

ՀՀՄՄ 32 (Փոփոխություն), Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Փոփոխությունները պարզաբանում են ՀՀՄՄ 32-ում հաշվանցման որոշ չափանիշների կիրառումը, ներառյալ՝

- «Տվյալ պահին ունի հաշվանցման իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք» դրույթի իմաստը,
- որոշ համախառն մարման մեխանիզմները կարող են համարժեք համարվել զուտ մարմանը:

Փոփոխությունները կիրառվում են հետընթաց՝ համաձայն իրենց անցումային դրույթների: Քանի որ Կազմակերպությունը ներկայումս իր ֆինանսական ակտիվներից և ֆինանսական պարտավորություններից որևէ մեկը չի ներկայացրել զուտ հիմունքով կիրառելով ՀՀՄՄ 32-ի դրույթները, այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունեցել ներկայացված բոլոր ժամանակների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3.5 Կազմակերպության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Կազմակերպությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Կազմակերպության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՄ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

ՀՀՄՄԽ-ն վերջերս թողարկել է *ՖՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (2014)*, ներկայացնելով իր նախագծի ավարտը՝ փոխարինելու ՀՀՄՄ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է ՀՀՄՄ 39-ի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման ուղեցույցի մեծ փոփոխություններ, և ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման նոր «սպասվող վարկային

կորուստ» մոդելը: ՖՀՄՍ 9-ը տրամադրում է նաև հեջի հաշվառման կիրառման նոր ուղեցույց:

Կազմակերպության ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի ՖՀՄՍ 9-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Նոր ստանդարտը պետք է կիրառվի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

Հետևյալ նոր և փոփոխված ստանդարտները, բարեփոխումները հավանաբար նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *ՖՀՄՍ 14 Հետաձգված վճարումներ կարգավորվող սակագներով իրականացվող գործունեության գծով*
- *ՖՀՄՍ 11 (փոփոխություն) Համատեղ գործողություններում շահերի ձեռքբերման հաշվառում*
- *(ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 փոփոխություն) Արժեզրկման ընդունելի մեթոդների պարզաբանում*
- *(ՀՀՄՍ 19 փոփոխություն) Հատուցումների սահմանված նախագիծ. Աշխատակիցների վճարներ*
- *ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ 2010-2012թթ.*
- *ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ 2011-2013թթ.*

4 Ֆաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևյալ կերպով:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Կազմակերպություն և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Կազմակերպությունից, և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

4.2 Արտարժույթի փոխարկում

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացքում Կազմակերպությունը իրականացրել է գործարքներ բացառապես ՀՀ դրամով:

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի/ի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում վարկային կազմակերպություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները քաղկացած են ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի: Դրամական միջոցների համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: Կազմակերպությունն իր գործառնություններն իրականացնում է քացառապես անկանխիկ ձևով:

4.5 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Կազմակերպությունն օգտագործում է բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.6 Ֆինանսական գործիքներ

Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաքով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառյալ նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Կազմակերպության կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման՝ պահին՝ Կազմակերպության ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը

կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում ~~ընթացակարգով~~
ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի ~~վճարումներով~~
ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Կազմակերպության կողմից
ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը ~~վճարում~~
մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են ~~իրական~~
արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների ~~իրական~~
արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է
շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի ~~իրական~~
արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ~~ճանաչվում է~~
որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝
համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև
վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ~~կիրառելով~~
արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային այն ներդրումներն են, որոնք
Կազմակերպությունը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել
իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներով,
փոխարժեքներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար ~~մատչելի~~
ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են ~~իրական~~
արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական ~~արժեքի~~
փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին
մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում
ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին
հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ
տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական
արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը
հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե
գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է
գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ
դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից
կորուստները:

4.7 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Կազմակերպությունն
իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ
ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և
արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն
արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ

կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորուստի օրյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառու կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Կազմակերպությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օրյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օրյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի մնանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Կազմակերպությունը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Կազմակերպությանը, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Կազմակերպության ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և մնանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդալոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Կազմակերպության կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Կազմակերպությանը: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, մախկնում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Կազմակերպությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն անողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Կազմակերպությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Կազմակերպությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում կամ պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, միևնույն ժամանակ չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Կազմակերպության՝ ֆինանսական ակտիվում շարունակվող մասնակցության համապատասխան: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից

նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Կազմակերպության կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Կազմակերպությունը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա վաղեմության ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.9 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն – Կազմակերպությունը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.10 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Համակարգիչներ	1-3	100
Փոխադրամիջոցներ	5	20
Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	1-5	20-100

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով հետևյալ երկու ժամկետներից նվազագույնով. վարձակալման ժամկետ կամ հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետ: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.11 Ոչ նյութական ակտիվներ

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում և զննահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի և այլ ոչ նյութական ակտիվների ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.12 Սեփական կապիտալ

Քաժնետիրական կապիտալ

Մովորական քաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Համաձայն գործող կանոնադրության, Կազմակերպությունը արտոնյալ քաժնետոմսեր չի կարող թողարկել: Նոր քաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող քաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է քաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից

հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը գրանցում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.13 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրոեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա բույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՄ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Կազմակերպության առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՄ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Կազմակերպության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են բողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Դեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը:

Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 22):

Ներդրումային արժեքթերի դասակարգում

Կազմակերպության ներդրումային արժեքթերը ներառում են ոչ պետական պարտատոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Կազմակերպությունը դասակարգում է արժեքթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Կազմակերպությունը կապակցված կողմերի հետ գործառնությունները իրականացնում է շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Կազմակերպությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխատվությունների արժեզրկում

Կազմակերպությունը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական արյուներքների մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես ծանոթագրություն 20:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	571,342	425,112
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	383,075	-
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,298,486	789,282
Այլ տոկոսային եկամուտ	91	102
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	2,252,994	1,214,496

«Բնակարան երիտասարդներին» ՎՆԿ ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններ
31 դեկտեմբերի 2014թ.

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Բանկային հաշիվների սպասարկման վճարներ	55	78
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	55	78

8 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Աշխատակիցների հատուցումներ, ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	67,127	56,654
Ուսուցման ծախսեր	2,595	2,532
Այլ ծախսեր	3,163	2,257
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	72,885	61,443

9 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Վարձակալության գծով ծախսեր	6,600	6,600
Հարկեր, (քաղաքացիանք շահութահարկի) և տուրքեր	500	500
Աուդիտի գծով ծախսեր	2,640	2,220
Գրասենյակային ծախսեր	491	495
Ներկայացուցչական ծախսեր	493	423
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	1,362	1,319
Ոչ նյութական ակտիվների պահպանման ծախսեր	2,754	2,200
Բաժնետոմսերի բողարկման և արժեթղթերի հաշվի սպասարկման ծախսեր	12,150	2,305
Վճարումներ ֆինանսական համակարգի հաշտարարին	13,467	8,621
Գործուղման ծախսեր	3,646	1,867
Այլ ծախսեր	3,853	4,939
Ընդամենը այլ ծախսեր	47,956	31,489

10 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	394,584	209,825
Չետածգված հարկ	31,394	13,956
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	425,978	223,781

2014թ-ին Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2013թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է՝ 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Չափար ԳԳ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	2,125,867		1,116,036	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	425,173	20	223,207	20
Զնվազեցվող ծախսեր	805	-	574	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	<u>425,978</u>	<u>20</u>	<u>223,781</u>	<u>20</u>

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Չափար ԳԳ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	-	122,217	122,217
Այլ պարտավորություններ	686	397	-	1,083
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	<u>686</u>	<u>397</u>	<u>122,217</u>	<u>123,300</u>
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(19,204)	(24,675)	-	(43,879)
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	(17,983)	(7,116)	-	(25,099)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	<u>(37,187)</u>	<u>(31,791)</u>	<u>-</u>	<u>(68,978)</u>
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/(պարտավորություն)	<u>(36,501)</u>	<u>(31,394)</u>	<u>122,217</u>	<u>54,322</u>

«Բնակարան երիտասարդներին» ՎԿԿ ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններ
31 դեկտեմբերի 2014թ.

Գազար ԳԳ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	350	336	686
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	350	336	686
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(9,109)	(10,095)	(19,204)
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	(13,786)	(4,197)	(17,983)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(22,895)	(14,292)	(37,187)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(22,545)	(13,956)	(36,501)

11 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Գազար ԳԳ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդներ ԳԳ ԿԲ-ում	855,406	958,642
Բանկային հաշիվներ այլ բանկերում	9,050	2,416
Ընդամենը դրամական միջոցների համարժեքներ	864,456	961,058

12 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Գազար ԳԳ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ժամկետային ավանդներ ԳԳ բանկերում	23,160,102	9,563,209
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23,160,102	9,563,209

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ բանկերում ժամկետային ավանդներից 18,530,381 հազար դրամ գումարով (80%) հաշիվները կենտրոնացված են երկու բանկերում (2013թ.՝ 8,095,250 հազար դրամ գումարով (85%) հաշիվները՝ երեք բանկերում):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ժամկետային ավանդներից 1,859,064 հազար դրամը (2013թ.՝ 1,303,919 հազար դրամը) իրենից ներկայացնում է «Մատչելի բնակարան՝ երիտասարդ գիտնականներին» և ստեղծագործական միությունների անդամներին» և «Մատչելի բնակարան՝ երիտասարդ լրագրողներին, քիչկներին, մանկավարժներին և սպորտսմեններին» վարկավորման ծրագրերի շրջանակներում վարկերի վերաֆինանսավորման համար ապահովություն:

«Քնակարան երիտասարդներին» ՎՊԿ ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններ
31 դեկտեմբերի 2014թ.

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ժամկետային ավանդների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 8.6% (2013թ.՝ 9.3%):

13 Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններին

Չազար ԳԳ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր ԳԳ-ում գործող բանկերին	10,719,486	7,346,536
Վարկեր ԳԳ-ում գործող վարկային կազմակերպություններին	1,826,493	1,519,145
Ընդամենը ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր	12,545,979	8,865,681

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմակերպությունն ունի կենտրոնացում վարկերի գծով՝ 6,540,080 հազար դրամ ընդհանուր գումարով կամ համախառն վարկային պորտֆելի 52%-ը՝ տրամադրված երեք վարկառուների (2013թ.՝ 2,195,724 հազար դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 25%-ը՝ մեկ վարկառուի):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 5.84% (2013թ.՝ 5.72%):

Տրամադրված վարկերի վերլուծությունն ըստ վարկավորման ծրագրերի ներկայացված է ստորև.

Չազար ԳԳ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Երիտասարդ ընտանիքին մատչելի բնակարանի ձեռք բերման վարկեր	11,619,619	8,606,416
ԳԳ ՊՆ, ԳԳ ԱՍԾ, ԳԳ Ոստիկանության աշխատակիցներին կենցաղային տեխնիկայի ձեռքբերման նպատակով վարկեր	253,298	58,567
ԳԳ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ուսանողներին տրամադրվող ուսումնական վարկեր	673,062	200,698
Ընդամենը ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր	12,545,979	8,865,681

Կազմակերպությունն իրավունք ունի յուրաքանչյուր երեք տարին մեկ վերանայել իր կողմից բանկերին և վարկային կազմակերպություններին տրամադրած վարկերի տոկոսադրույքները:

Ինչպես նշված է 22 ծանոթագրությունում, 2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը համընկնում է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վարկային պորտֆելի ժամկետային վերլուծությունը տես 24 ծանոթագրությունում:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ պարտքային և տոկոսային ռիսկը բացահայտված է 25 ծանոթագրությունում:

14 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Զգնանշվող ներդրումներ		
Ոչ պետական պարտատոմսեր	5,527,177	-
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	<u>5,527,177</u>	<u>-</u>

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Զգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով՝ օգտագործելով գնահատման տեխնիկա, հիմնված տվյալ պահին գործող համանման գործիքների շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և մարմանը մնացած ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2014		2013	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
Ոչ պետական պարտատոմսեր	13.4591	2017	-	-

15 Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգ- չային սարքավոր- ումներ	Փոխադրամի- ջոցներ	Գույք և գրասենյա- կային սարքա- վորումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՍԿԶՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ					
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	10,504	-	1,959	445	12,908
Ավելացում	2,434	-	300	-	2,734
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>12,938</u>	<u>-</u>	<u>2,259</u>	<u>445</u>	<u>15,642</u>
Ավելացում	5,476	11,502	442	252	17,672
Օտարում	(93)	-	(64)	(1)	(158)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>18,321</u>	<u>11,502</u>	<u>2,637</u>	<u>696</u>	<u>33,156</u>
ԿՈՒՏԱԿԱԾ ՍԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ					
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,128	-	460	118	2,706
Հատկացումներ	3,035	-	640	132	3,807
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>5,163</u>	<u>-</u>	<u>1,100</u>	<u>250</u>	<u>6,513</u>
Հատկացումներ	3,509	-	413	59	3,981
Օտարում	(93)	-	(64)	(1)	(158)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>8,579</u>	<u>-</u>	<u>1,449</u>	<u>308</u>	<u>10,336</u>

«Քննարան երիտասարդներին» ՎԿԿ ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններ
31 դեկտեմբերի 2014թ.

ՔԱՇՎԵԿՈՒՄՆԻ ԱՐԺԵՔ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,742	11,502	1,188	388	22,820
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,775	-	1,159	195	9,129
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,376	-	1,499	327	10,202

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 2,489 հազար դրամ (2013թ.՝ 2,342 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցներ (2013թ.՝ նույնպես):

16 Ոչ նյութական ակտիվներ

Քազար ԳԳ դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Արտոնագրեր	Ընդամենը
ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ			
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,039	6,711	14,750
Ավելացում	4,491	202	4,693
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,530	6,913	19,443
Ավելացում	1,125	-	1,125
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,655	6,913	20,568
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ՍԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ			
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,191	14	1,205
Հատկացումներ	965	678	1,643
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,156	692	2,848
Հատկացումներ	1,383	867	2,250
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,539	1,559	5,098
ՔԱՇՎԵԿՈՒՄՆԻ ԱՐԺԵՔ			
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,116	5,354	15,470
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,374	6,221	16,595
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,848	6,697	13,545

Ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ (2013թ.՝ նույնպես):

«Բնակարան երիտասարդներին» ՎԿԿ ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններ
31 դեկտեմբերի 2014թ.

17 Այլ ակտիվներ

Չազար ԲԳ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Աշխատակիցներին տրված վարկեր	3,312	5,811
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,312	5,811
Կանխավճարներ մատակարարներին	2,186	60
Այլ կանխավճարված հարկեր և տուրքեր	43	42
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	2,229	102
Ընդամենը այլ ակտիվներ	5,541	5,913

18 Այլ պարտավորություններ

Չազար ԲԳ դրամ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	5,205	3,282
Այլ պարտավորություններ	274	119
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	5,479	3,401

19 Սեփական կապիտալ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 39,353,949 հազ. դրամ:

2014թ. ընթացքում Կազմակերպությունն ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 21,510,467 հազ. դրամ գումարով:

Համաձայն Կազմակերպության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 3,903,000 (2013թ.՝ 1,769,660) սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 10,083 (2013թ.՝ 10,083) դրամ անվանական արժեքով:

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31 դրությամբ Կազմակերպության 100% բաժնետեր հանդիսանում է ՀՀ կենտրոնական բանկը:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել (2013թ-ին՝ նույնպես):

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահարածին և մեկ ձայնի իրավունք Կազմակերպության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

Համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ Կազմակերպությունը բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատումից հետո պետք է ստեղծի գլխավոր պահուստ՝ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Օրենսդրությամբ նախատեսվում է հատկացում պահուստին ոչ պակաս, քան Կազմակերպության տարեկան շահույթի նվազագույնը 5%-ի չափով:

**20 Պայմանական պարտավորություններ
 Իրավական և հարկային պարտավորություններ**

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է եական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Կազմակերպությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և անբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության նկատմամբ չի եղել որևէ դատական հայց: Հետևաբար Կազմակերպության կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստներ չեն ձևավորվել:

*Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով՝
 Կազմակերպությունը որպես վարձակալող*

Կազմակերպությունն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով վարձակալում է տարածք:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Չափար 39 դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	6,600	6,600
1-5 տարի	8,250	14,850
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	14,850	21,450

21 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ

կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Կազմակերպության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Կազմակերպության վերջնական վերահսկող է հանդիսանում ՀՀ կենտրոնական բանկը:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքները ներառում են Կազմակերպության միակ բաժնետեր՝ ՀՀ կենտրոնական բանկում բացված Կազմակերպության ընթացիկ դրամային հաշվի վարումը, ՀՀ կենտրոնական բանկից ստացված վարկերը, ինչպես նաև ղեկավար անձնակազմի հետ գործառնությունները:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ հետևյալն են.

Գազար ԳԳ դրամ	2014		2013	
	Բաժնետեր	Ղեկավար անձնակազմ	Բաժնետեր	Ղեկավար անձնակազմ
<i>Մնացորդներ ԳԳ ԿԲ-ում</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	958,641	-	1,061,559	-
Գաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում ավելացում	29,499,639	-	13,067,527	-
Գաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում նվազում	(29,602,874)	-	(13,170,445)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	855,406	-	958,641	-
<i>Աշխատակիցներին տրված վարկեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	-	4,859	-	4,311
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	-	3,794	-	8,108
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	-	(7,500)	-	(7,560)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	1,153	-	4,859
Տոկոսային եկամուտ	-	74	-	91

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Գազար ԳԳ դրամ	2014	2013
Աշխատավարձ և այլ հատուցումներ	35,350	31,282
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	35,350	31,282

22 Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների մշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ I՝ նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված).

Մակարդակ 2՝ Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3՝ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

22.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև քերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Քաղաք ԳԳ դրամ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				Չափվելուց առկա արժեք
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Իրական արժեք	
ՖԻՆԱՆՍԱՎԱՆ ԱՎՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	864,456	-	864,456	864,456
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	23,160,102	-	23,160,102	23,160,102
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	-	12,545,979	-	12,545,979	12,545,979
Այլ ակտիվներ	-	3,312	-	3,312	3,312

Քաղաք ԳԳ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				Չափվելուց առկա արժեք
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Իրական արժեք	
ՖԻՆԱՆՍԱՎԱՆ ԱՎՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	961,058	-	961,058	961,058
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	9,563,209	-	9,563,209	9,563,209
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	-	8,865,681	-	8,865,681	8,865,681
Այլ ակտիվներ	-	5,811	-	5,811	5,811

Մնացորդներ ԳԳ ԿԲ-ում, պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Ֆինանսական կազմակերպություններին և աշխատակիցներին տրված վարկեր (ներառված են «Այլ ակտիվներում»)

Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են՝ ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են մասն պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Իրական արժեքը մոտ է հաշվեկշռային արժեքին, քանի որ ընթացիկ տոկոսադրույքները նոր գործիքների համար արտահայտում են նախկինում տրամադրված գործիքների տոկոսադրույքները:

22.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Չազար 79 դրամ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Իրական արժեք	Չափվելուային արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱՎԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	5,527,177	-	5,527,177	5,527,177

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմակերպությունը չի ունեցել վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ:

23 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում կազմակերպությունը ֆինանսական գործիքներով իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ կազմակերպությունը չունի ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ, որոնք ներկայացված են զուտ արժեքով կամ կհաշվանցվեն համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի:

24 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն
 Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Կազմակերպությունը չունի ներգրավված ֆինանսական պարտավորություններ:

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Պրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	864,456	-	-	864,456	-	-	-	864,456
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,414,502	2,672,200	11,887,406	21,974,108	1,185,994	-	1,185,994	23,160,102
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր	-	-	2,391	2,391	4,174,669	8,368,919	12,543,588	12,545,979
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	138,261	-	-	138,261	5,388,916	-	5,388,916	5,527,177
Այլ ակտիվներ	-	401	918	1,319	1,993	-	1,993	3,312
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ	8,417,219	2,672,601	11,890,715	22,980,535	10,751,572	8,368,919	19,120,491	42,101,026
Կուտակված ճեղքվածք	8,417,219	11,089,820	22,980,535		33,732,107	42,101,026		

	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Պրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	961,058	-	-	961,058	-	-	-	961,058
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,351,357	1,820,248	1,391,604	9,563,209	-	-	-	9,563,209
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր	54,707	71,146	377,851	503,704	4,152,434	4,209,543	8,361,977	8,865,681
Այլ ակտիվներ	394	595	2,698	3,887	2,124	-	2,124	5,811
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ	7,367,516	1,891,989	1,772,153	11,031,658	4,154,558	4,209,543	8,364,101	19,395,759
Կուտակված ճեղքվածք	7,367,516	9,259,505	11,031,658		15,186,216	19,395,759		

Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներում ներառված ժամկետային ավանդների մարման ժամկետները պարբերաբար երկարաձգվում են:

25 Ռիսկի կառավարում

Կազմակերպության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության

ամխուսափելի հետևանքն են: Այդուհանդերձ, Կազմակերպության նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները:

Կազմակերպության ռիսկի կառավարման քաղաքականության նպատակն է ախտորոշել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, և արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Կազմակերպությունը պարբերաբար վերանայում է ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայում, ապրանքներում փոփոխություններն արտացոլելու և լավագույն փորձին հետևելու համար:

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Կազմակերպության Ղեկավարության կողմից՝ ըստ Կազմակերպության Ընդհանուր ժողովի հաստատած վարկային քաղաքականության և ներքին կանոնակարգերի: Ղեկավարությունը ախտորոշում, գնահատում և միջոցներ է ձեռնարկում զսպելու ֆինանսական ռիսկերը:

Կարևորագույն ռիսկերն են պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը և այլ գործառնական ռիսկը: Շուկայական ռիսկը ներառում է փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և այլ գնային ռիսկերը:

25.1 Պարտքային ռիսկ

Կազմակերպության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Կազմակերպությանն կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Կազմակերպության կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկվում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Կազմակերպության ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթերը: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Կազմակերպության վարկերի հսկողության բաժնի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են կազմակերպության Ղեկավարությանը:

Կազմակերպության ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

25.1.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեզմենտներ

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության պարտքային ռիսկերը ամբողջությամբ կենտրոնացված են ՀՀ-ում:

Տնտեսության ճյուղեր

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության պարտքային ռիսկերը կենտրոնացված են ֆինանսական կազմակերպություններում:

25.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Կազմակերպությունը կարգավորում է պարտքային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով:

Կազմակերպությունը իր պարտքային ռիսկը զսպելու նպատակով կարող է իր հետ համագործակցող հաստատությունների համար սահմանել վարկի տրամադրման առավելագույն սահմանաչափեր: Յուրաքանչյուր հաստատության համար կարող է սահմանվել առանձին սահմանաչափ: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Կազմակերպությունը կարող է սահմանել սահմանաչափեր նաև վերաֆինանսավորվող վարկերի վրա ըստ դրանց տրամադրման տարածաշրջանի, վարկառուների առանձին խմբերի և այլ հատկանիշների:

Կազմակերպության կողմից վերաֆինանսավորված վարկերի 90 և ավել օր ժամկետանց դառնալու դեպքում հաստատությունը պարտավոր է այդ վարկի գումարի չափով մարել Կազմակերպության կողմից ստացված վարկի գումարը:

Կազմակերպությունը վերաֆինանսավորված վարկերի նկատմամբ հսկողությունը իրականացնում է համագործակցող հաստատությունների կողմից յուրաքանչյուր ամիս ներկայացվող հաշվետվությունների հիման վրա, ինչպես նաև Կազմակերպության համապատասխան աշխատակցի տեղեկում վարկերի ստուգման միջոցով:

Գրավ

Կազմակերպությունը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց ապահովում վերցնելը: Կազմակերպությունը որպես վարկերի և փոխատվությունների համար ապահովման հիմնական միջոց բոլոր վարկառուների հետ կնքում է պահանջի իրավունքի զիջման (ցեսիայի) պայմանագիր, համաձայն որի Կազմակերպությունն իրավունք է ստանում հարկ եղանակով դեպքում օգտվել Կազմակերպության կողմից վերաֆինանսավորված վարկերի պայմանագրերից բխող վարկատուի և գրավատուի բոլոր իրավունքներից:

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության կողմից տրամադրված վարկերը ամբողջությամբ ապահովված են վերաֆինանսավորված վարկերով:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ:

25.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի՝ հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Կազմակերպությունը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Կազմակերպությունը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի քիզնես ծրագրի վատահեղիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարումնակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օրյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության գնահատմամբ վարկային պորտֆելը չունի անհատական կամ խմբային արժեզրկման որևէ հատկանիշներ: Հետևաբար, Կազմակերպությունը չի ստեղծել վարկերի գծով հնարավոր կորուստների պահուստ:

25.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվեն այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Կազմակերպությունը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չի ունեցել առևտրային պորտֆել: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի շուկայական ռիսկի զգալի կենտրոնացումներ:

25.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Կազմակերպության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չի ունեցել փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չի ունեցել արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, հետևաբար այն չի ենթարկվում արտարժույթային ռիսկի:

25.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Կազմակերպության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Կազմակերպությունը կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Կազմակերպությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Կազմակերպության հետ մասնավորապես:

Կազմակերպությունը չունի ներգրավված միջոցներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից:

25.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Կազմակերպության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Կազմակերպության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է խորհուրդը, գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում:
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,

- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և կորուստների նվազեցման առաջարկվող գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշների մշակում և կիրառում:

Կազմակերպության ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է վերստուգողի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Վերստուգողի դիտարկումների արդյունքները քննարկվում են Կազմակերպության ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են խորհրդին:

26 Կապիտալի համարժեքություն

Կազմակերպությունը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք իր գործունեությանը քնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Կազմակերպության կապիտալը վերահսկվում է օգտագործելով ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Կազմակերպության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Կազմակերպության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Կազմակերպությունը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Կազմակերպությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, գլխավոր պահուստ, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը:

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Կազմակերպությունը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ պահանջները:

2011թ. սեպտեմբերից ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվել է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 4,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

27 Հետհաշվեկշռային իրադարձություններ

Համաձայն Կազմակերպության բաժնետիրոջ որոշումների, 2015թ-ի հունվար և փետրվար ամիսներին Կազմակերպությունը բողարկել է 10,083 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով 1,982,000 հատ սովորական բաժնետոմսեր և կանոնադրական կապիտալը համալրել 19,984,506 հազ. դրամ գումարով: Արդյունքում կանոնադրական կապիտալը կազմել է 59,338,455 հազ. դրամ: